Meddelanden

af

Gestriklands Fornminnesförening.

1907.

Kort Begrepp

af

Gefle Stads Historia.

(Forts. från 1906.)

3 Capitlet

om

Stadens Ecclesiastiqve Inrättning.

§ 1.

Gefle stad, hwilkens Ecclesiastiqve Inrättning nu kommer at skärskådas, innesluter, innom sina portar, en Kyrkoförsamling, som tillika med de næstliggande byar *Sätra, Hemlingby* samt fordna *Söderby,* ifrån äldre tider utgjort ett medelmåttigt; men nu förtiden med den, år 1602, under staden lagda annexe församling *Walbo,* utgjör ett utaf de största Regala Pastorat i Sverige. *Församlingens styrelse.*

Medan Gefle församling ännu ej var bunden med Walbo, har han wäl mästadels haft Archi Biskopen i Upsala til sin Öfverste andeliga upsyningsman, men så har ock des Kyrkjo herde någontid sjelf warit Biskop eller General Superintendent öfver hela Norland. Denne inrättning gjorde Konung *Gustaf I,* Glorwördigst i åminnelse, år 1559; hwilket war det året, på hwilket högbemälte konung hade delat ArchiBiskops stiftet i

3:ne olika delar, som woro, *Upsala, Stockholms* och *Gefle Stift* [1]), och ehuru denne inrättning, icke långt efter konungens död, aldeles förföl, sedan den warat, allenast wid pass 3 år, så finnes likwäl, at den nya Gefle Biskopen, under sin ämbetes tid, gjort en visitation uppe i Norland [2]) samt at han sedermera, äfvensom några des efterträdare behållit qvar namnet *Superintendent* eller *Generalis Präpositus Aqvilonaris.* I nyare tider, hafva Kyrkjoherderne i Gefle altid warit Probstar i sin församling, och undertiden Contracts Probstar öfwer hela Gestrikland. Uti ArchiBiskopen ställe, äro de äfven Ephori öfver Scholan och Gymnasium.

Til at biträda kyrkjoherden har församlingen fordom ej haft mer än en *Comminister;* men när församlingen med tiden börjat tillväxa är äfven den andra Comministern worden antagen. När det först skedt, är wäl obekant; dock finner man af Upsala möte Beslutets underskrift år 1593 at, redan den tiden, Comministri til antalet warit twänne. Wid samma antal voro de äfven år 1621. [3]) Men år 1652 finnes, at församlingen åter haft en allenast. Hwarföre då warande Probst och kyrkoherde Mag. Olavus Christophori Aurivillius, samma år, af Magistraten begärde och fick, som förr wanligit warit hade, den andre Capellanen. [4]) Härmed hafver det ock sedan förblifvit til närwarande tid, om allenast man undantager åren 1726, 1727 och 1728; och hafver alltid den äldre Comministern tagit sin lön af staden och de tilliggande byarne; men den yngre, som i förriga tider jemväl warit *Notarius Scholæ,* har blifvit lönad, dels af Kyrkoherden, dels af staden.

§ 2.

Folkrikhet och tilväxt.

Hvad församlingens folkrikhet beträffar, är det klart at, han tiltagit derutinnan nästan i samma jæmnad, som rörelsen i staden tillwuxit. I ställe för ett antal af næstan 4,000 människior, som nu för tiden befinna sig inom denna stadsens portar, förekommer oss, wid slutet af nästförwekne Seculo, inbyggarena hvarstædes til en god fjerdedel mindre; hwarutaf man sedan någorlunda kan sluta till de äldre tider. At blifva öfwertygad härom, hafver man agtadt för nödwändigt, at ur församlingens Kyrkobok, som sträcker sig ifrån år 1695 d. 9 Majii, på *wigda, födda* och *döda* gjöra följande utdrag:

	Wigda par.		Födda.		Döda.	
1695	15		52		23	
1696	22		67		121	
1697	23		68		162	
1698	23		68		112	
1699	29		73		57	
1700	35		86		50	
1701	30		74		56	
1702	24		92		120	
1703	19		85		53	
1704	23	243	86	751	41	785
1705	20		66		80	
1706	32		71		56	
1707	30		92		80	
1708	33		88		56	
1709	17		70		90	
1710	20		60		49	
1711	22		68		57	
1712	26		67		49	
1713	24		63		29	
1714	27	251	59	704	30	576
1715	39		88		73	
1716	26		68		78	
1717	35		74		144	
1718	31		96		69	
1719	28		63		90	
1720	41		70		120	
1721	40		122		85	
1722	61		105		97	
1723	39		103		71	
1724	38	378	99	888	120	947
	Transp.	872	Transp,	2,343	Transp,	2,308

[1]) vide D. Haqv. Spegels Bewis till kyrkohist. p: 115, ibland hwilka några Herrars bref til Archi-Bisk. i Upsala Laurent Pet. Gothus. dat. Stockholm den 17 Juli 1578, finnes infört.

[2]) vide utdrag af Schelefteå kyrkobok, utgifvit af kyrkoh. Mag. Pehr Högström år 1754.

[3]) Vide Olavi Andr. Helsingi Förklaring öfver Uppenbarelse boken, tryckt år 1621, hvilken är dedicerad, ibland andra, till D:n *Jonas Olavi* och *Steno Danielis,* Capellaner i Gefle.

[4]) vide Stadsens Dombok under detta årtal. Lit. A. n. 5.

	Wigda par.		Födda.		Döda.	
Transp.		872		2,343		2,308
1725	36		126		81	
1726	30		126		81	
1727	41		118		73	
1728	31		124		110	
1729	19		132		147	
1730	41		116		93	
1731	34		109		64	
1732	32		116		85	
1733	31		119		72	
1734	22	317	105	1,191	67	973
1735	29		98		110	
1736	38		123		94	
1737	31		121		156	
1738	42		103		121	
1739	38		125		92	
1740	38		119		129	
1741	24		91		114	
1742	36		97		104	
1743	40		93		136	
1744	46	362	81	1,050	56	1,112
1745	29		115		50	
1746	25		90		123	
1747	22		94		56	
1748	26		96		74	
1749	28		106		102	
1750	34		94		73	
1751	32		92		93	
1752	27		98		131	
1753	28		112		61	
1754	40	291	94	991	73	836
1755	25		96		67	
1756	37		99		106	
1757	32	94	100	295	100	273
Summa		1,936	Summa	5,870	Summa	5,502

När man nu jemförer förteckningen på de 10 första åren, med den som är gjord öfver tiden emellan 1745 och 1754, så ses klart at de *Wigde par* uti den förra förehålla sig emot de wigde par i den senare, som 240 til 320. *De födde* förehålla sig som 740 til 1,000 och *de Döde* som 700 til 920; blifver altså differencen en fjerdedal; hvilket borde bevisas.

§ 3.

Visitationer.

Innan man lemnar sjelfva församlingen, vore ei otienligit, at nämna hwar gång ArchiBiskops Visitationer här blifvit hållne; men som man, uti detta ämnet, hafver en märkelig brist på nödige hjelpredor, hafva ei flere än följande oss förekommit:

År 1533 visiterade ArchiBiskopen Laur. Petri Nericius, så här som i hela Norland.

År 1616, ArchiBiskopen Doct. Petrus Kenicius.

År 1642 ArchiB. Doct. Laurent. Paulinus Gothus på sit 77 år.

År 1671 ArchiB. Doct. Laurent. Stigzelius.

År 1684 d. 28 Apr. ArchiB. Doct. Olof Svebilius.

År 1692 d. 3 Febr. samma ArchiBiskop.

År 1712 d. 25, 26 och 27 Juni ArchiB. Doctor Haqvinns Spegel.

År 1752 d. 28 och 29 Oct., som war den sista gången, höll nu warande Archi Biskop Doct. Henricus Benzelius härstädes visitationen.

§ 4.

Stads Kyrkan med tillhörande märkwärdigheter.

Alt ifrån Påfvedömet och förmodeligen ifrån sin anlæggning hafver staden haft en kyrka, på det rum och ställe stående, derest nu warande kyrkan, af des nedbrutne murar, sedermera är worden upbygd. Om des skapnad, ålder och märkwärdigheter kan jag så mycket mindre underrätta läsaren, som allenast en ganska liten berättelse om henne finnes, influten uti wåra gamla handlingar. Dertil allenast hafver man spår, at hon warit ansenligen mindre, än den nu warande, sträckande sig ut i längden, ifrån den främsta til den sista wid pass 53 alnar, och i bredden innefattande ei stort mer, än hwad nu kan wara inneslutit inom bägge pelarraderne.

Denne kyrka hafver stått inpå 39:de året af næstförwekne hundrade tal. Men som Stadsens inbyggare då så ansenligen woro förökade, at de, innom så trångt rum, icke widare kunde förrätta sin Gudstjenst, så blefvo de föranlåtne at nederrifva den gamla kyrkan, och företaga sig en ny kyrkjobyggnad. Wärket blef ock med alfvar begynt. Grunden lades och alt tycktes lofva en skyndsam fullbordan. Men här förekom sedermera icke ringa swårighet. Förutom det, at man hade at bygga på en lös grund och lågländt ställe, hade den Byggmästaren, som härtil blifvit kallad ifrån Stockholm, updragit derpå en mycket felaktig och swikelig sträckmur. Detta förfarande gaf Magistraten anledning, at, år 1644, begära hit til staden en Commission, hvilken om detta förfarande lagligen skulle undersöka. Den samma kom jemwäl och bragte saken derhän, at Mäster Anders, så war Byggmästarens namn, skulle på egen bekostnad, dock med stadens Materialier, förfärdiga bägge pelarraderne och sträckmuren samt thertil halfwa Choret.[1]) Man skulle tycka, at detta enda skulle gjöra nog hinder wid byggnaden, men härtil kom ock en annan icke mindre swår omständighet. Hennes Majit. Enkedrottningen *Maria Eleonora* hade wäl redan år 1640, af synnerlig gunst och nåde, årligen förunnat til staden twå hundrade dagswärken på 3 års tid.[2]) Men, då sistnämde år woro utfallne, och Staden, på Riksdagen i Stockholm år 1646, hos Drottning Christina anhöll, at få behålla samma dagswärken, så fant högbemälte Drottning rådeligit, emedan hon befarade, at byggnaden icke til något ansenligit wärk, kunde upbringas, at Borgerskapet skulle afstå med det påbegynta arbetet och lemna rummet till en Gottes åker. I des ställe wille Hennes Majit. til staden hafva förärat Geflehus eller slottet, (hvars kyrka, jemwäl, som troligit synes, til Gudstjenst blifvit brukad under kyrkjobyggnaden) i den förhoppning, at, sedan innanmurarne blifvit borttagne, det samma til en kyrka lätteligen kunde färfärdigas. Dock, ehuru dessein dertil redan war utkastad, så kom det likwäl aldrig i wärket. Orsaken war, at

[1]) Se Stads. Dombok under detta året.

[2]) Se Stads. Dombok Resol. af d. 22 Febr. 1640.

några af stadsens inbyggare tilbudo sig sjelfwa, at med egen omkostnad, bringa wärket til ända. Ifrån den tiden fortsattes arbetet uti ännu 9 år, och kom icke til fullbordan, förrän, efter hela 15 års förlopp, år 1654, på hvilket år, den 14 dag i Julii månad eller d. 28 efter konung Carl X:s kröningadag, kyrkan högtideligen blef inwigd och helgad *Then Helga Trefaldighet* til ära. Åminnelsen af denna inaugurations Act är lemnad efterwärlden uti en stentafla, hvilken på wäggen, wid Chorets wästra sida, med gyllene bokstäfver, föreställande efterföljande ord:

In
Honorem S. S. Trinitatis
Et.
Ecclesiæ Geffaliensis ornamentum
Sumptibus Auditorum adificatum est hoc templum, anno LIV
Supra MDC, consummatum XIV
Julii, inauguratum atqve S. S. Trinitati
consecratum sacrum hoc opus,
imprimis procurantibus M. Olao Ch.
Aurivillio Pastore, Bastiano
Poppelman et Jeremia Elis,
Senatoribus et templi Oeconomis. Sit hic Caminus Domini
ad finem usqve Seculi. Amen.[1])
1654.

Wi komma nu något närmare til denne kyrkas betraktande. Längden deruppå, utanför murarne, är 96 och bredden 46 alnar. Murarne äro mäst af gråsten updragne til 2½ alns tjocklek. Hwalfvet understödja 8 kraftpelare, men, som desse icke warit nog tillräcklige at öfverwinna de swårigheter, som komma af den lösa grunden, så hafva Stadsens inbyggare, för lång tid tillbaka, blifvit föranlåtne, at, med ansenliga järnband, som gå igenom hwalfvet, förebygga de widrigheter, hwarmed kyrkan hotas. Taket är öfverdragit med furuspån. Fönsterne räknas, uti sjelfwa kyrkan til antalet 10, hvilke allesammans

[1]) Til at så mycket lättare bibehålla åminnelsen af denne invigning, är jemwäl straxt nedanföre uti en grafsten huggne dessa ord, med uphögd stil:
Templum hoc exstructum et consecatum est anno 1654.

äro ansenlige, samt mästa delen af visse stadsens inbyggare skänkte. Både på wästra gafvelen samt norra och södra sidorne förekomma dörrar, igenom hvilka, då man inkommer i kyrkan, finner man henne indelad i 4 större qvarter och 4 mindre, hvilka formeras af 3 gångar längs efter, och lika många twärs öfver kyrkan. Men för församlingens tillwäxts skull hafver dessutom, för 30 tilbaka, en mans och en qvinfolks *lechtare* blifvit upsatt, på den södra sidan, utom en så kallad *Djäknelechtare*, som är upbygd öfver Sacristian.

Ibland kyrkans prydnader sätter jag i första rummet des ansenliga *Altartafla*. Den samma är, år 1666, af en Holstenare, benämd *Evert Fritz*, med förträffeligit snille och konst, utarbetad; men aldraförst, år 1747, förgyld af *Anders Österdam* från Stockholm, sedan sal. Fru Probstinnan Schæfer, i sin lifstid hade dertil i testamente förärt 3,000 D. kmt., och staden gjort en tilökning af 1,000 D. Förenämde altartafla består eljest af 4 medelstycken, utaf hwilka hwart och et hafver på hwardera sidan en colombe. Hwarjämte de 12 Apostlar, med sådane tecken, afbildade äro, at de ifrån hwarandra lätteligen kunna åtskiljas. På det nedersta medelstycke föreställes *nattwarden*. På det andra *Frälsarens lidande* på korset; på det tredie *upståndelsen* och på det fjerde den *yttersta domen;* men aldraöfverst är Frälsaren afbildad uti sin härlighet; hwarunder desse ord stå: Jesus Illuminatio Gentium.

Næstan mitt i kyrkan, på fruntimberssidan, och wid den andre pelaren, är *predikstolen* upbygd. Han är af samme mästares hand och wid samma tid, som altartaflan, förfärdigad, och, ehuru man på honom icke skådar något guld, så är han dock i arbetets finhet och sirlighet altartaflan öfwerträffande. Här afskildras Christi pinos historia.

Funten, som är belägen wid mans qvarterets sista pelare, hafver kommit ifrån samma hand, som altartaflan och Predikstolen.

Orgwärket, som skådas här straxt ofvanföre, hafver blifvit upsatt i Probsten Mag. Petri Fontelii tid och sedermera, först år 1694, af Nils Chaman, och sist år 1742, af Olof Hedlund ansenligen förbättradt. Den wackra förgyllning, hwaraf det är lysande, har år 1695, som påskrefne ord gifva till-

känna, tilkommit igenom Repslagaren *M. Mårten Hahns* och des hustru *Catharina Danweidens* frikostighet. Nu för tiden består orgelwärket af följande stämmor:

Uti *Manualen* äro desse 10: Principal 8 fot, Quintaderna 16 fot, Spitsfleut 8 fot, Salzinal 8 fot, Octava 4 fot, Quinta 3 fot, Mixtur 4 Chor, Zimbel 2 Chor, Trompet 8 fot.

Uti *Ryggpositiwet* 8: Principal 4 fot, Gedact 8 fot, Quinta dena 8 fot, Gedact 4 fot, Octava 2 fot, Sesqvialtera 2 Chor, Schariff 3 Chor, Vox humana i discanten ifrån $\overline{\overline{o}}$ til $\overline{\overline{\overline{o}}}$ inclusive.

Uti *Pedalen* 8: Principal 8 fot, Untersats 16 fot, Gedact 8 fot, Octava 4 fot, Rausch Quint 2 Chor, Mixtur 4 Chor, Bassun 16 Chor, Trompet 8 fot.

Allesammans 26 stämmor; warande alla 3 Principal stämmorne försilfrade och bäljorne, som til antalet äro 6, gifva efter anstält hydrostatiskt prof, ifrån sig wäder, til 32 graders högd.

Under hwalfvet och lächtarena hänga til antalet tio ljuskronor af metall, ibland hvilka den:

1. i Choret af 10 pipor, uti en omgång, är gifven af Clas Ankarström år 1680 i testamente efter des fru;
2. Främst i stora gången af 16 pipor, i twå omgångar, utan påskrift;
3. i samma gång af 24 pipor, i 3 omgångar, skänkt af hustru Helena Ström år 1727;
4. i korsgången af 40 pipor, i 3 omgångar, förärad af Theologiæ Lectoren; men sedermera Probsten i Jerlsö Mag. Jacob. Grubb;
5. i stora qvarteret af 16 pipor, i twänne hwarf, gifven af Rådman Nils Andersson år 1684;
6. vid funten af 12 pipor i 2 omgångar;
7. i norra gången af 16 pipor i 2 omgångar med Testatorernes namn H. G. S., M. L. D. och årtalet 1611;
8. på södra gången, under lächtaren af 8 pipor, i en omgång, är förärad af Rådman Pehr Hulphers år 1735;
9. på mans lächtaren af 8 pipor, i en omgång, är förärad af sal. Rådman Georg Raspe år 1739;
10. på qvinfolks lächtaren af 12 pipor, i 2 omgångar.

Innan för Sacristian är ett rum, ther man förvarar kyrkans skrud och egendom. Silfret, hvilket består af 2 stora kannor, den ena skänkt af Borgmästar Hans Germunson år 1608 af 125 lods wigt och den andra af 119 lod; 2:ne stora kalkar med paten af 100 och 72 lod; 3 mindre med paten af 100 lod; 1 dopkittel med bokstäfverne P G D, C N D, M G G, I P G, P P G 1652 113 lod; 1 Oblatskål af Dan Kröger 1616, 104 lod; 1 par stakar af Probsten Schæfer 1711, 115 lod; 1 par mindre 89 lod; 1 st. stop af Probsten Schæfer 1725, 89 lod; 1 Brudkrona 54 lod med mera, giör tilsammans 1,094 lod ¾ lod wid pass.

Ibland *Kläderna* räknar man 5 brukbare Messhakar, 5 st. barndopsbeklädningar, 8 bårkläden, 3 Antipendia. Det öfriga, såsom mindre märkwärdigt går man här förbi.

Af Epitaphier och Bildsnidare wärk finnas på wäggarna följande upsatte, nämligen:

1. Salig Bergmästar *Ehrencronas* adeliga skiöld, på högra handen, wid ingången af Choret, hwarpå läses desse ord: *Kongl. Maijts Trotjenare och Bergmästare öfwer Upland och Wester Norlanden den ädle och Wälborne Herre, Herr Erich Ehrencrona, är födder år 1644 den 15 februarii och uti Herranom afsomnad den 30 Junii 1685.*

2. Salig Rådman Rödbecks Epitaphium, på det konsteligaste sätt utarbetat, förgylt och med allehanda målningar utsirat. Här uppå föreställes den törnekrönta Frälsaren. Nederst under står skrifvit: *Gudi til ära och Gefle kyrko til prydnad öffwer fordom Rådman, Ärborne och Wälachtad Herr Mårten Hans Rödbecks Graff, derunder han hwilar med 3:ne des hustrur til Gudz stora domedag, ähr detta monument opsat aff dez 3 k. hustru Matrona Sara Kruus, som här lemnadez af honom, den 28 April 1664, då han 82 år Christeligen lefwat.*

3. Salig Rådman *Jöran Peterson Folckers* Epitaphium på södra sidan, straxt bredewid Mans lächtaren, äfwenledes målat och förgylt, med denne påskrift: *Jöran Peterson, Brita Åkes dotter 1678.*

4. Sal. Bildsnidaren *Mäster Evert Fritz* minnesmärke, af Bildsnidare wärk; men oförgylt. Det samma har tillförne warit upsatt på södra sidan, men har sedermera, då lächtarne gjordes, blifvit flyttat til norra muren, derest man lärer desse ord: *Här ligger begraf ven den fordom äreborne och konstrike Mäster Evert Fritz, Bildsnidare, född i Holstein uti Breistedt år 1619 och efter många berömliga monumenter, så i denna kyrka, som annorstädes, sig til ett odödeligit namne, konsteligen förfärdigade, omsider i denne staden saligen afsomnade d. 10 Nov. 1672.*

Phil. 1 Cap.

Christus är mit lif och döden är min wining.

Til de öfrige kyrkans märkwärdigheter kunna ock klockorna billigt föras, ehuru för sig sjelfwa upsatte äro, uti en stapel, et stycke ifrån kyrkan belägen. De äro til antalet 4. Den *största* utaf dem, som wäger 27 Skepp:d, har utan twifvel första gången blifvit guten år 1595[1]), under konung Johan III:s tid.[2]) Men har sedermera blifvit omguten[3]) på konung Carl X:s andra regements år, uti Probstens Mag. Olavi Chr. Auriwillii tid. Hon hafver på sig desse ord satte:

Öfverst kring krantsen:

IN HONOREM DEI ET ECCLESIÆ HUJUS ORNATUM
A:o CH. LV SUPRA MDC REGIMNIS CAROLI SECUNDO
FUSA EST HÆC CAMPANA, QVAM JEHOVA DIU CONSERVET
VENITE ET ADSCENDAMUS AD MONTEM JEHOVÆ, AD MONTEM
DEI, JACOB DOCEBIT NOS VIAS SUAS ET AMBULABIMUS IN SEMITIS EJUS.

Mit uppå emot wäster:

ECCÆ PASTOR
M. OLAUS CH. AURIVILLIUS
OECONOMI TEMPLI
BASTIAN POPPELMAN
JEREMIAS ELIS

---

[1]) Troligen 1575.

[2]) Se nedanföre anmärkn. vid Tyska klockan.

[3]) Märkeligit är det, at denne klocka war i början anlagd til 24 Sk:d, men, som formen under gjutningen på den ena sidan brast, gaf metallen sig efter; hvarföre klockgjutaren blef föranlåten, at, för yglorna, gjöra en tilgiutning af 3 Sk:d.

emot öster.
CIVITATIS CONSULES
ELIAS PETRI GAVELIUS
PETRUS JACOBI GRUBB
FUSOR
M. GEORGEN PUTENSEN
16 ✻ 55
vid wästra brädden:
MÅRTEN HANSON RÖBECK
vid östra brädden:
JOHAN ANDERSSON.

Den *andra,* som i wigt och storlek går närmast till storklockan kallas *Tyskan* eller *Tyskklocka.* Om derföre, at hon i Tyskland är guten, eller at någon af Tysk Nation giort kostnad, wet man icke. Hon wäger wid pass 12 Sk:d och hafver följande inscription:

EEN KLINGANDE BJELRA ÄR MIT NAMPN
TAA JAG RINGES GØR JAG GAGN
TAA BØR FOLK TIL KIRKO GAA:
TER TE GUDS ORD HØRA FAA.
W: IO S: AD 1575[1])

Den *tredje* kallas *Bönklockan,* gemenligen *Bönan,* emedan hon brukas vid Bönstunderna. Des storlek är 8 Skpds wigt och des påskrift denna:

DUM TRAHOR, AUDITE; VOCO VOS AD GAUDIA VITÆ
vid brädden
BEATI QVI AUDIUNT VERBUM DEI ET CUSTODIUNT
LUC. XI.
ME FECIT JACOB BIERMAN HOLMIE 1688.

Den *fjärde,* hvilkens wigt är allenast 3 Sk:d och hänger för sig sjelf nedanföre de tre nedre, hafver namn af både *Djäkneklocka,* emedan hon gjör tjenst wid scholan, och *Prestklocka,* emedan hon brukas til den 3:die kyrkioringningen. På henne finnas, öfverst wid krantsen, sådane ord på-

[1]) I stadsens Dombok af år 1576 finnes en förteckning på dem som sammanskutit stångjern, till klockornas afbetalning. Här nämnas desse 3 klockor: *Tyskan, Storklockan* och *Rådstufvuklockan* At alla desse 3 på en gång behöft gjutas, det gifver mig anledning at tro, det den wådeld, som öfvergick staden år 1569, warit allmän, at också de förra kyrkans klockor, äfven, wid det tillfälle, kommit att sammansmälta.

satte, hvilka nogsamt wittna om des ålder. Men aldenstund de samma äro nog otydelige, och wid gjutningen hafva kommit i någon oordning, altså har jag ej kunnat läsa flere än desse ord: Ano D:ni M. D I eller V; lemnande eljest hvar och en flitig fornälskare sit egit omdöme, vid uttydningen deraf, när han finner alla ordens naturliga ställning sådan:

§. 5.

Ne pariter tumulus et ossa tegat. Auson.

Probstar och Kyrkoherdar.

I det nästförrut gående har min läsare uppehållit sig med kyrkans och des märkwärdigheters betragtande. Nu är det tid at efterse hwilka hafva warit kyrkoherdar och Probstar wid Gefle församling. Utaf dem hafver den frätande tiden aldeles undan wåra ögon gjömt de Påfviska. Men de Evangeliskas namn äro ännu så aldeles icke utplånade utur wåra minnen, at ju de flästas förnämsta lefvernes omständigheter kunna uptecknas. Det ljus, som det gifver i wår Svenska Kyrkihistoria, at man hafver dessa sig bekanta, föranlåter mig at, jämte Kyrkjoherdarnes och Probstarnas namn bifoga följande biographier; Wi märke således:

1. D:n Canutus . . . Then förste Evangeliske kyrkoherde i Gefle. När han tillträdde och afträdde, är ovist.
2. Mag. Nicolaus Olavi Helsingus, [1]) en lärd och alfwarsam man. Han hade tilförene warit kon. Gustav. 1 Hofpredikant, men blef wid pass år 1550 Pastor och 1559, vid stiftets klyfning til den första Superintendent i Gefle. Wid detta senare sit ämbetes anträdande, gjorde han en visitation i Norland, och war i samma ärende, S. Petri och Pauli dag, i Schelefteå. År 1662 blef han förordnad til Biskop i Strengnäs; under hvilket ämbete han har uträttat mycket, som har förskaffat honom ära och beröm. Ty år 1563 underskref han Archi Biskopens Mag. Laur. P. Nericii skrift emot Liqvoristerna. A:o 1569 d. 25 Jan. skref han under Ständernas bref om Sturarnes oskyldighet,

[1]) I. Bisk. A. O. Rhyzelii Biskops krönika p. 223 kallas han *Olavus Nicolai* och p, 108 p, p. *Ericus.* Men at han rättel. heter Nicol. Olavi ses af I. Thuns Vita Palmsch. p. 19., Horlemans Hist. Ol. o Laur. Pet. Neric. p: 146 it Mag. Högströms af Schelefteå kyrkobok tryckt 1753 p. 24.

sedan han förrut genom bref förmanat Konung Eric, at han skulle hålla en böndag, til at försona sit på Sturarna begångna dråp. Äfwen bekräftade han år 1572 den skrift, hwarmed det, då i Upsala församlade, Presteståndet förband sig at oryggeligen blifva vid den Evangeliska läran. Hwarvid han ock, oagtadt det buller Liturgien förorsakade, ståndachtigt höll sig intill dödsstunden, som inföll år 1585. Hans hustru Elin Larsdotter, af Bureslägten födde honom en dotter, som sedan blef gift med Mag. Henric Gadolenus, först Prof. i Upsala, sedan Pastor på Fögde och sist utnämd Biskop i Scara.

3. Mag. Martinus Olai Gestricius[1]) af den bekante Bure familien. Hans fader war Olavus Martini Rådman i Gefle och Modern Catharina Grubbe. När han år 1557 hemkom ifrån utländska Academien, hemkallad af k. Gustav. 1. samt begåfvad med Philippi Melancthonis hederliga vittnesbörd, blef han först Rector Scholæ i Upsala. Sedan fick han år 1562 fullmagt af konung Eric XIV at wara Superintendent, Probst och Kyrkoherde i Gefle. Derifrån flyttades han år 1571 til Linköpings Biskopsdöme, derest han följande året underskref Augsburgiska Confessions Articlarne. Med hwad nit han stå̊t emot de Liturgiska rörelserna, kan deraf slutas, at han på Riksdagen i Stockholm år 1577, war næstan den endaste, som steg på wänstra handen emot konungen, kämpande manligen för Evangelii sanning. När han altså, på konungens befallning och Cardinalen Possevini tillstyrkan, måste afstå ämbetet, och i Linköpings Domkyrka offenteligen afkläda sig sin Biskops skrud, blef han emottagen af Hertig Carl samt satt til kyrkoherde i Nyköping, derest han i rolighet dog år 1585, Hans son var *Olavus Martini,* den sedermera bekante Archi-Biskopen i Upsala. Mera om denne Martinus Olavi kan läsas hos Bæazius[2]), Spegel[3]) och Rhyzelius[4])

[1]) kallas af några orätt *Helsingus.* vid. Rhyz. Episcop cfr. Thuns Vita Palmsch. it. Baazii Inv. Eccl. Sv.

[2]) Invent. Ecc. Sv. p. m. 400 & 407. [3]) kyrkohist. p. 245 och 246. [4]) Episcop. p. m. 61.

4. Mag. Andreas Laurentii Bure eller Björnram Bothniensis, konungsfogdens i Gefle Lars Olofssons och Fru Anna Anders Dotter Grubbes son. En man som war i skyldskap med sin företrädare,[1]) men rätt litet liknade honom i ett ståndacktigt och behjertat sinnelag, när man borde stiga fram i spetsen til himlalärans försvar. Ty, sedan han, efter hemkomsten ifrån Utländska Academier, hade år 1571 blifvit satt till Kyrkjoherde i Gefle, war han den förste, som i Stockholm, på latin höll mässan efter det Liturgiska sättet. Således ökade han snart den gunst, som han eljest hade wid hofvet, så anseenligen, at Konung Johan, icke långt derefter' nämligen år 1577, fant ingen, efter sit tycke, tjenligare at blifwa Biskop i Wexiö och änteligen d. 8 Sept. 1583 at intaga Archi Biskopsstolen. Kyrkjohistorien berättar, at under den tiden, han derpå sutit, han intet annat gjort, än, till hofvets nöje, samtyckt til det Liturgiska owäsendet samt förfölgt de wälmenande Präster. Et säkert prof af hans katholska sinne märktes, när han uti sin likpredikan öfver Catharina Jagellonica år 1585, skulle berömma Hennes Kongliga egenskaper. Han säges då ibland annat sagt: *Hon har altid hållit sig til den Catholska Kyrkan; ty utom henne gifves ingen salighet.*[2]) Uti sådant sinne fortfor han, tils han af sorg och grämelse dog om Nyårsdagen 1591. Han blef begrafven i Upsala Domkyrkos högchor, therest wid pelaren öfwer grafsten hans adliga sköldemärke finnes uphängdt med denne korta öfwerskrift: *And. Laur. Arch. Ups. Bur.* Uti ägtenskap hade han haft Archi B. Lars den äldres Dotter *Margareta,* hwilken, igenom sine Döttrar, är en stammoder åt *Chronhjelmar af Flosta* samt *Stjernfeltar.*

5. D:r Laurentius . . . . blef efter Mag. Andreas Laurentii kyrkoherde i Gefle wid pass år 1573, samt förwaltade

[1]) Andreas Grubbe.

Chatarina g. m. Olaus Martini, rådman. — Anna g. m. Lars Olofsson.
Mag. Martinus Olai. — Mag. Andreas Laurentii
cfr. Joan Scheff. Ups. Antiqva p. 227.

[2]) Vid. Pufendorffs Inledn. til Svenska hist.

det ämbetet til vid pass år 1584. Efter honom hafver man allenast blotta namnet. Hans efterträdare war:

6. Mag. *Olavus Stephani Bellinus* Uplandus, född i Bälinge, bredevid Upsala, ther hans fader war Kyrkoherde. Han hade blifvit Magister utomlands och sedan han hade predikat i Konung Joh. III:s hof, och sedermera ifrån år 1571 warit Pastor i Ockelbo, blef han vid år 1584 Pastor i Gefle. Detta ämbete förwaltade han til år 1589, då han, som tycktes wara benägan för Liturgien, fick högbemälte Konungs nådiga fullmagt på Westerås Biskops Stift. Thet förestod han i böjan med stor försigtighet och hofwets ynnest; ty hade han ock den hedren at predika i Slottskyrkan wid konung Johans likfärd. d. 31 Dec. 1592, jemwäl ock at sättja kronan på Sigismund år 1594 d. 19 Febr.[1]) Men i Konung Carl IX:s tid, gick en hæftig storm öfver honom. Ty han anklagades år 1606 i Örebro 1. at han hade warit delachtig i Laurentii Borlangii stämplingar samt i sit hus herbergerat den ifrån Italien hemkomne Jesuitiska Studenten Petrus de Petrosa; 2. at han hade utan twång emottagit Liturgien; 3. at han hållit med Konung Sigismund samt skrifvit ärerörigа bref til honom om Konung Carl. 4. at han hade låtit en komma til Predikomötet, som icke kunde gjöra redo för sig uti de, dertil hörande stycken m. m. Bellinus sökte wäl med ed befria sig ifrån desse beskyllningar; men blef ändå; d. 16 Apr. samma år, dömd ifrån ämbetet, och en annan, Nicolaus Strengnensis Pastor i Melösa förordnad til Biskop i hans ställe. Dock, som denna, för antrædet til sysslan hade dödt, så fick Stiftets Presterskap och andre anledning, at, med sine förböner, lägga sig ut för honom. Detta hade den wärkan, at han fick behålla stiftet, som han ock efter den

[1]) Härom hafva dock icke alla öfverens kommet. Vid. Terseri Tab. Chronol. Spegels kyrkohist. pag. 254, Rhyzelii Episcop. Werwings hist. öfwer Sigismund pag 237 2 Styck. af Nordiska handlingarne pag. 85.

stunden, med flit och öfwerhetens nöje förestod inpå 12 året; näml. til år 1618 d. 17 Junii, som war hans dödsdag. Han blef begrafven i Westerås domkyrko Chor, under en sten, som utwisar initial bokstäfverne af hans namn O. S. B. Hans son med Gundelina Pastoris i Delsbo, Herr Elavi Dotter, war Rector Scholæ i Westerås, sedermera Pastor och Præpositus i Hedemora, Stephanus Olavi.[1])

7. Mag. Olavus Andreæ Helsingus, Underlagmannens ifrån Welsta i Helsingeland Anders Ersons son, en ganska from och ælskad man. Han kom til Upsala Academie år 1556 men blef år 1589 Olavi Stephani efterträdare. Om honom märkes, at han år 1593 hafver skrifwit under Upsala mötes beslut, uti hwilket, aldenstund han betygade en sanskyldig ånger deröfver, at han förrut warit en ibland Liturgiens stora anhängare; altså blef han, ibland andra 11 förtjenta män, utvald til Assessor i samma möte, då han ock war den förste, som, å stiftets wägnar, begärte en, ifrån Liturgiska vilfarelserna ren, ArchiBiskop, i den döda Andreä Laurentii ställe.[2]) År 1596 hafver han underskrifvit den försäkrans skrift, hvarmed Gefle Stad förpligtade sig at erkänna Sigismundum för sin laglige Konung.[3]) Han dog år 1603 i pesten. Hans son *Martinus* tog sig det tilnamnet *Stenius* och wardt år 1605 Astronomiæ Professor i Upsala. När nu genom hans frånfälle, församlingen blef utan herde, förrättades ämbetet någon tid af en annan Mag. Olavus Andreæ Helsingus, Pastoris i Enånger D:n Andreæ Beronis son och tå för tiden war Rector Scholæ i Gefle, intil des i ämbetet följde

8. Mag. Johannes Olavi Anthelius Angermannus, upkommen af en gammal presterlig slägt i Norland. Genom qvickhet och flit i studier, hade han bragt sig derhän, at han satt Astronomiæ Professor i Up-

[1]) Spegels kyrkohist. p. 254. Rhyz. Episk, p. 269. Baazii Inv Eccles. Sviog. it. Vicandri. Dissert. Academ. de Arosia. O. Gran Beskrifning öfver Westmanland.

[2]) Arn. Messenii Chron. Msr. in Carolum IX.

[3]) Denna skrift finnes ännu in originali ibland Gefle Stads Privilegier.

sala, när han år 1604, igenom konung Carl IX:s nådiga behag, flyttades till Pastoratet i Gefle.[1]) Wi märke om honom, at han, år 1616, tillika med Rector Scholæ Mag. Olavus Petri Njurenius, war Archi Biskop Doct. Petrus Kenicius följgachtig, då han höll visitation och Catechismi förhör uti Norlanden. Med hwad drift han eljest under sit ämbete arbetade på sin församlings nytta, dertill kan jag icke anföra klarare bewis, än at, genom hans, föranstaltande, den gamla kyrkan i Gefle blef nedertagen och, i des ställe, år 1640, en ny begynte byggas. Men denne byggnad han dock ej fullbordas under hans lifstid. Ty han dog år 1646 mit under arbetet, sedan han warit Kyrkjoherde i 40 år. Hwad hans barn angår, äro i synnerhet 3 söner märkvärdiga. *Olavus*, först Rector i Gefle Scholæ, sedan Pastor i Segersta. *Andreas*, som war J. V. D, år 1645 Eloqv. Prof. i Upsala och sist Asessor år 1648 i Svea Hof Rätt, bekommande adeligit sköldemärke samt kallad *Solenblom*,[2]) Och *Johannes*, som war förut ConRector i Gefle Schola och sedan Pastor i Umeå. En dotter hade han äfven, vid namn *Christina*, hwilken war gift med *Jacob Gutthræus*. först Rector i Westerås och sedan Probst i Stora Tuna[3]). Ifrån Anthelius lemnades herdastafven til

9. Mag. Olavus Jonæ Schoug Gestricius, Befallningsmannen Jonas Schougs son. Han blef aldraförst Rector Scholæ och Pastor i Hille år 1639; men afträdde samma syssla år 1642, hwarpå han först blef Pastor i Wekholm, sedan år 1646 d. 30 Junii Pastor och Præp. i Gefle, widare år 1647 d. 30 Octobr. kongl hofPredikant och sist Pastor wid S. Jacobi och Johannis församlingar i Stockholm samt tillika Superintendent vid Ammiralitetet år 1652 den 24 Januarii.

[1]) *Enbergs* beskrifning öfver Upsala p: 177, it. Rolott Gev. Dissertat de Professoribus academicis p: 173.

[2]) Det namnet *Anthelius*, när det är öfversatt på Svenska. betyder det Solenblom, ty på Grekiska är ἄνθος, *blomma* och ἥλιος *sol.*

[3]) vide Nicol. Rudbeckii Predikan öfwer Gutthræus.

Han dog år 1661 d. 12 Augusti. Hans efterträdare blef

10. Mag. Olavus Christophori Aurivillius Uplandus, Stamfadren för den widtberömde Aurivilliska slägten i Sverige. Han war född i Öreby och Wändel socken, ther hans fader war Fogde, år efter Christi börd 1603. I sin ungdom hade han studerat wid Upsala Schola och Academie, med särdeles quickt snille. Sedan han wid pass på sit 23 ålders år hade blifvit Magister på sistnämnde ställe, wardt han dersammastædes Philosophie Adjunct samt vice Pastor wid Domkyrkan: någon tid derefter Pastor i Knutby och Faringe, derefter Rector Scholæ i Upsala, widare år 1646 d. 20 Jan. Pastor i Wändel, på hwilket år d. 9 Junii han såsom Præses på prestmötet försvarade en af sig sammanskrefven lärd disputation de *Ecclesia Militante*. Änteligen fick han år 1648 d. 10 Martii fullmagt at wara Pastor i Gefle och Walbo, samt Probst öfwer hela Gestrikland. Hwad han uti detta sittsista ämbete gjort och förwaltat, derom wittna många ting, hwarpå hans namn ännu står tecknadt. Uti hans tid år 1654 blef Gefle kyrka inwigd år 1655 den store klockan guten samt den andre Capellanen, som förr wanligit warit hade, bewiljad. Men at han år 1649 arbetade på, at i Gefle uprätta ett Consistorium, hwaruti han såsom Præses med Rectore och Conrectore Scholæ samt Stadens Magistrat kunde afgjöra de mindre, til kyrkjoväsendet hörande, delar, det kom aldrig i wärket. Föröfrigit, sedan han i fulla 20 år, på 2 dagar när, hade med all trohet, styrt sin anförtrodda hjord, afsomnade han sagtmodeligen i Gefle d. 8 Martii år 1568, på sit 64 ålders år, och blef d. 13 i samma månad begrafven i den nya Stadskyrkans Chor. Stenen n:o 9, som täcker hans och hustrus ben, är med följande skrift tecknad:

Hic Situs Est
Vir Adm Rev Et Præclar Dominus Magister
Olaus Ch. Aurivillius,

Qui Natus A:o Ch. MDCIII De Ecclesia Dei
Bene Mereri Coepit A:o XXVIII, Primum Vicarius
Pastor Ups, Dein Pastor Knutbyensis, Postea
Rector Schol. Ups. Iterum Pastor Wendelen-
sis, Tandem Gevaliensis, Totiusqve Gestri-
ciæ Præpositus, In Hac ultima
Divini Sui Mumeris Statione, Tot
Tantaqve Præclara Reliqvit
Fidelis Pastoris Monumenta, Ut
De Ecclesia Hac Gevaliense Vid-
Eatur (?) Ipso Melius Meritus Fuerit.
Denatus Anno Chr. MDCLXVIII VIII
Iduum Martis Nec Non Suavissima
Eius Dum vixit (?), Thoro Socia Piissi
Ma Honoratissimaqve Matrona,
Barbara P. Cassiopoea. Symbol.
B. M. Viri Opportunum Christus Auxilium.

Med sin Fru, nyss nyss nämnda Barbara P. Cassiopoea, Pastoris i Skeptuna dotter, hade han haft 11 barn, ibland hwilka 7 i synnerhet äro märkwärdige: näml. *Petrus, Olavus, Ericus, Johannes, Christopher, Cæcilia, Barbara.* De 5 första skola framdeles ihogkommas wid förteckningen af lärda män från Gefle. Om den förra dottern märkes at hon war gift först med Lect. M. *And. Stierman* och sedan med Lector Mag. *Olaus Schroderus.* Hon dog år 1710.[1]) Den senare hade til man Lectoren M. Petrus Elis och hon dog år 1697 d. 26 Maji.

11. Mag. Petrus Olavi Fontelius Uplandus, född år 1622. Han hade först varit Academie Secreterare och Philosophiæ Adjunctus i Upsala til år 1660 d. 20 Augusti. Men så blef han Astronomiæ Professor derstädes.[2]) Sedan han förestådt det ämbetet i 8 år, fick han, den påföljande månaden efter Aurivillii död, nämligen d. 25 April 1668, konung Carl XI:s fullmagt at wara Probst och kyrkoherde

[1]) Vid. Stiernm. Biblioth. Sviog. p. 746 tom 2.
[2]) Rolott Diss. de Prof. Acad. p. 180.

i Walbo och Hille, ehuru somliga af församlingen hade welat hafva framledne Probstens älsta son, som året derpå blef Log. och Metaphys. Professor i Upsala. Han tilträdde år 1669, sedan nådåret, hwilket war förestådt af Mag. Olao Aurivillio, sonen, nu hade gådt til ända. Men beklagligen! Han tillträdde just på den tid, då mörksens förste ibland oss uppwäckte den namnkunniga förblindelse, som sedan länge warade. Utaf detta onda hade wäl alle en dryg känning, men i synnerhet han, som något närmare måste smaka denna tidens bitterhet. Ibland det lungneligaste, som under honom sig tilldrog, war dock at det, af Drottning Christina, år 1640, i Stockholm inrättade Gymnasium blef, år 1667, till Gefle transporterat samt, år 1672, inwigt. Probsten Fontelius, hwilken upseendet deröfver, äfven som tilförne öfwer Scholan, blef updraget, bewiljades tå, en del af Gestrikelands kyrkioherberge Spanmål, hwilken alle des efterträdare intil denna dag åtnjuta. I hans tid blef äfven den förfallne Prestegården reparerad samt nytt orgelwärk i kyrkan gjort, år 1671. Denne Probst dog, år 1684, på sit 62 ålders år, och blef, d. 27 April, samma år införd i sit hwilorum, på store gången wid Choret i Gefle Stads Kyrka. Man finner på grafstenen N:o 26 dersammastædes denna korta öfwerskrift:

Här Under Hwilar
Fordom Then Högärevördige och Höglärde
Herren Magister Petrus Fontelius
Fordom Matheseos Professor i Upsala,
Sedermera Probst och Kyrkioherde
I Gefle, Begrafven, På sit 62 Ålders År
D. 27 Aprilis A:o 1684.

Kring om stenen läses Malach. 3. *Men Eder, som mitt &c.* Han war 2 gånger gift 1 gången med och 2 g. med *Catharina Bure*, som dog år 1706 d. 16 febr. Ibland hans barn märkes 3 söner, *Roland*, Pastor i Ystad 1685. *Petrus*, Han-

delsman dersammastädes och *Laurentius*, som afsomnade år 1691 i sin ungdom, utom 4 döttrar.

12. Doctor *Georgius Nicolai Wallin,* Angermannus, född i Webyggerå Sochn och Docksta by, år 1644 d. 1 Maji. Sedan han med flit studerat i Hernösand, ifrån år 1655, och i Upsala, ifrån år 1665, promoverades han til Magister, d. 13 Junii 1676. Samma år Predikant hos Kongl. Rådet, Gref. Nils Brahe; deruppå Drabant Prest, år 1680 och kongl. Hofpredikant, år 1681 d. 9 Jan. Widare förordnad til Probst och kyrkoherde i Gefle, d. 17 Martii år 1684; hwilket ämbete han wärkeligen tillträdde det följande året, sedan nådåret, hwilket förestods af ConR: M. Gabr. Phragmenius, förra Probstens Måg, nu hade gådt til ända. Under den korta tiden, han war denne församlings herde, bewiste han sig, äfven som under andra sine ämbeten, såsom en nitisk, arbetsam och drifvande man; Men i synnerhet, som warit särdeles mon om the fattiga, samt med alfvar drifvit Catechismi förhör. När man, jämte desse egenskaper, besinnar den nåd, uti hwilken han stod hos Konung Carl XI, kan man lätt döma, at han icke länge skulle här blifwa. Det skedde också, ty, år 1690 d. 25 Junii, fick han Kongl. Öfwerhofpredikants fullmagt. Derefter blef han på Jubelfästen, d. 23 Februarii år 1693, gjord til Theologiæ Doctor, och sedan han år 1700, med lika nåd hos konung Carl XII, warit honom följgachtig, under fälttoget på Seland, blef han, den 5 Augu. 1701, förordnad til Biskop i Götheborg; men som Hernösands stift, samma tid, war ledigt, så åstundade han det, såsom sin födelseort, fast häldre. Fick och derpå fullmagt, d. 5 April år 1702.[1]) Han afsomnade år 1723 d. 8 Julii, på sit 80 år, sedan hans Fru *Ingrid Gadd,* 3 år tilförne aflidit. Hans son är nu warande Biskopen

[1]) Se Doct. Nordbergs hist. öfver kon. Carl XII 1 Del. 1 Cap. p. 18 it. Doct A. O. Rhyzelii Episcop. Sviog. pag. 67. part. 2., hwarutur denne beskrifning. dock at något är tillagt, har blifvit tagen.

i Götheborg, Doct. Georg Wallin, hwilken föddes i Gefle, år 1686 den 31 Julii; Dessutom hade han äfven en son, som dog i sin ungdom i Gefle, hwarest han i Stadskyrkans Chor hwilar under stenen N:o 4, som hafver denne påskrift:

Denne Sten Och Graf Hörer Doctor
Jöran Wallin Till Och Är Hærunder
Begrafven Des Son, Sal. Nicolaus Wallin.

Doctor Wallins efterträdare war:

13. Mag. Johannes Henrici Schæfer Fenno. född i Åbo, ther hans fader warit Handelsman. Efter wäl anlagd tid på studier på sin födelse-ort, blef han derstädes promoverad til Magister, år 1682. Men Sacros Ordines hade han, några år tillförne, antagit samt blifvit Hofpredikant, först i Pomeren och sedan i Stockholm.[1]) År 1690, fick han, som då war mycket ung, Carl XI:s fullmagt, at wara Pastor i Gefle, samt Probst öfwer hela Gestrikeland, men år 1693, genom högbemälte konungs bref, af den 14 Dec., befallning at tillika wara Visitator och Probst öfver Finmarkerne i Gestrike- och Helsingeland. At han hållit god ordning, både i kyrka och Schola, derom äro ännu lefwande wittnen. Men om hans frikostighet, må den wackra boksamling tala, hwilken han skänkte til Gymnasium, och hwilken, wid Probstens död, lades, såsom den första grund, til det nu ansenliga Gymnasii Bibliotheqvet. At jag ei må tala om de prydnader, hwarmed han försedt kyrkan. År 1702 skulle han såsom Præses förswara en af sig sammanskrefven Synodal Disputation och uti Prestmötet i Upsala d. 4, 5 och 6 Junii, hvilken afhandlade Artikeln de *Deo Triuno;* men hon blef förbuden at ventileras, så wida en eller annan Nation deruti blifvit nämnder såsom Atheisteri tilgifwen.[2]) Han hafwer twänne gånger

[1]) Se hans Gradual Disputation, hållen i Åbo d. 20 Maji 1682, under Prof. P. Laurhentii præs. de *Literatorum* uti dedicationen.

[2]) Emedan denna Disputations exemplar begynt blifwa sälsynte, har jag agtat nödigt at derutur utdraga de ord, p. 18, som hit höra: De lyda så: *Hoc interim*

warit gift. I det första giftet hade han *Anna Elisabeth Sacina,* som dog år 1711, och i det andra *Ingrid Lenæsia,* som afled 1745; men han dog dock sielf barnlös år 1726 den 1 Maji. D. 11 uti samma månad blef han begrafven i Gefle KyrkoChor och salig Camerer Tjernstens graf utan något ristat æreminne.

14. Mag. Andreas Johannis Westerman Stockholmiensis, född år 1672. Fadren war en hederlig köpman, hwilken hölt sin son, ifrån des späda ålder, til witterlek och bokeliga konster. Sedan han derföre hemma lagt grunden, reste han utomlands och blef Philosophiæ Magister i Dorpt år 1696. Näst förrut wardt han prestvigd samt kallad at wara Adjunctus vid S:t Jacobi och Johan. församlingar i Stockholm. År 1703 Pastor wid Kongl. Lifgardet samt Hof Consistorii Assessor; vid hvilken syssla han förblef hela 24 åren, utstående under den tiden många svårigheter. Ibland dem kan man lätteligen räkna för den största, at han måste, år 1709, efter det olyckeliga slaget wid Pultava, träda i fångenskap och bortföras til Sibirien. Under denna olycka war det dock Guds besynnerliga skickelse, at han kom uti en stor ynnest hos en hederlig Prest uti Handelstaden Archangel, vid namn Michaelis, til hvilken han, för mycken åtnjuten hjelp, skref sin predikan om *Broderlig försonlighet.* Således fick han tillfälle at äfven gjöra sine medfångne landsmän mycket godt, som han ock wärkeligen, utaf de gåfvor och skänker, hwilka honom blefvo förärte, rundeligen gjorde dem delachtige, ehuru han med missnöje måste ofta nog hos dem se ett Gudlöst och

maxime dolendum, gangrænam hanc (de Atheismo loqvitar) *longe lateqve per Christianum orbem serpere, ita ut de quæstione an? non ultra dubitetur, nempe an inter Christianos detur Atheismus, sed jam hodie inter eruditos permultos convenit primum locum atheismi inter Christianos occupare* ***Italos,*** *alterum* ***Gallos,*** *nisi unius habitus sint impatientissimi adeoqve nec diu impii nec diu pii Sive verius Superstitiosi; Tertium* ***Anglos*** *propter inveteratam, novaturientium libertatem Cromwellicis temporibus in immensum provectam. Quartum* ***Belgium fœderatum*** *omnium religionum opinionumque Commune asylum. Quos nos tamen sine ulla bonorum piorumque nota dictum volumus &.*

syndigt upförande samt ett skadeligit missbruk af det undfångna goda. En sak, som gifvit anledning til thessa klageord, som man esomoftast funnit tecknade uti hans, under sin fångenskap hållne, dagböcker: *Herren döme emellan mig och detta ogudachtiga slägtet.* När han åter hemkommit utur denna långvariga fångenskap, wardt han, år 1727 efter Probsten Schæfers dödeliga frånfälle, kyrkoherde och Probst uti Gefle. Där hade han ej länge warit, förrän han, genom sin foglighet, nit och åhåga, förwärfvat sig allmän kärlek, och, fast än mångårigt arbete, fara, beswärligheter och många, på hälsan gjorde, anstöter hade längesedan utmattat denna mannens krafter, så saknade man dock icke hos honom arbetsamhet och hog at tjena församlingen. Men, som han på slutet mistade synen och tillika hans kropps krafter mer och mer aftogo, altså måste han de sista åren mäst hålla sig wid sängen och afbida sin förlossning. Denne timade ock den 24 Maji år 1739, hvarefter hans andelösa lekamen blef, d. 31 i samma månad, beledsagad til sin lægerstad i stadskyrkan. Wid den begrafningsacten förklarade tå warande Eloqv. och Poes. Lector wid Gefle Gymnasium, Mag. Eric Alrot, Psalm. 84, v. 5, 6, 7, 8, hvilka Probsten, i sin lifstid, utwalt til en liktext. Den stenskrift, som hans efterlemnade maka låtit hugga på Grafsten i Chorets dörr, lyder så:

Sub Hoc Lapide Sepulcrali
Secure In Domino Dormit
M. Andreas Westerman,
Stockholmiensis
Antea Cohortis Prætoriæ Per 24 Annos pastor
Consistorii Aulici Assessor,
Deinde Ecclesiæ Gevaliensis
Pastor Et Præpositus
Nec Non Regis Gymnasii Gevaliensis
Scholæ Trivialis Ibidem Inspector.
Natus 1672, Denatus 1739.
Ad Se Exspectans Conjugem Suam

Carissimam, Mariam Christinam
Gyllenkrok, Atqve Familiam
Dilectissimam, Post Se Superstitem
Et Dei Voluntate Heic Morituram.
Symbolum:
Exultatio In Domino Fortitudo mea.

Sal. Probsten hafver i ägtenskap haft 1) kyrkoherd. vid S. Jac. och Joh. församling Mag. Lysings D:r, hvilken dog under hans fångenskap, och 2) Maria Chr. Gyllenkrok, en moder för 5 än lefwande barn.

15. Mag. *Simon Magni Melander,* Roslagus, en afkomling af den i 8:die rummet bland Gefle Kyrkoherdar anförde och för sit nit berömde mannen *Martinus Olavi.*[1]) Född, den 17 Febr. år 1684, i Stockholm, ther hans fader tå vid S. Nicol. kyrka war Comminister, men sedan blef Pastor vid Nyköpings wæstra församling, gift med *Christina Frondin,* kyrkoh. i Fresta och Hammarby *P. Frondins* Dotter af Beata Achrelia. Wår Probst mistade wäl tidigt sin fader; men han blef dock, genom sin moders försorg, så anförd i bokeliga konster, at han deruti snart blef grundad och mogen. Han aflade derpå med heder de wanl. lärdomsprof och mästarstycken, samt blef, år 1710 d. 7 Junii, promoverad til Magister. Sedan befordrades han til Rectors sysslan vid Stora Scholen i Stockholm, hwarest många, som blifvet wackre män, niutit hans idoga underwisning. År 1727 försvarade han såsom Præses en, af sig sammanskrefwen, lärd Synodal Disputation de *Lege.* År 1731, bekom han fullmagt på pastoratet i Eneköping, derest hans farmoders fader lång tid förut warit kyrkjoherde. Uti detta ämbete satt han til år 1741, då Högt Sal. Hans

[1]) Det ses af detta Genealogiska Schema, fr. Stiern. Bibl:
Martinus Olavi.
Olavus Martini.
Anna Olavi D:r gift med Sim. Nauclerus Past. i Enköping.
Christina Nanclera gift med Joh. Petri Rosl. Pastor i Wäddö.
Magnus Melander.
Simon Melander.

Kongl. Majit, konung Fredric I, i afseende på hans förtjenster, förunte honom fullmagt, at wara Probst och kyrkoherde i Gefle. En församling, til hwilken æfven hans Sal. Broder Th. Doctoren och Professoren Eric Melander, år 1726, war kallad af många des ledamöter. Här hafver han nu, inpå det 17:de året, til Guds ära och församlingens upbyggelse, upoffrat sine krafter.

Wi hafve således, uti de 15 föregående, sedt, hwilka, uti mer än twåhundrade år, warit Gefle församlings, Probstar och kyrkoherdar. Wi gå nu til dem, hwilka med desse delat siälawården, och, såsom bestälte lärare, för denne församling Guds ord predikat, uti följande.

§ 6.

Utaf gamla handlingar och skrifter hafva ei namnen på Comministr flere, än desse, blifvit kunnige:

D:n *Ericus Johannis* och

D:n *Laurentius Andreæ Gestricius,* hwilka, såsom Comministri i församlingen, hafva underskrifvit Upsala mötes beslut år 1693.

D:n *Johannes Svenonis Bröms,* Gestr., hwilken blef Comm. här 1603; men kyrkoh. i Ockelbo 1611, dog 1653 d. 18 Sept. på sit 73 år.

D:n *Jonas Olavi Medelpadus,* år 1621.

D:n *Steno Danielis,* vid åren 1621 och 1633.

D:n *Olavus Hoffmannus,* kring år 1635, men sedan, år 1649, Kyrkoherde i Hermånger och Jättendal i Helsingeland, efter Olof Arnæsius.

D:n *Johannes Campanius,* Gestricius, bondeson ifrån Hille, vid åren 1640 och 1646, då han blef kyrkoherde i Hermånger, efter Joachim Burgerus. Han dog, år 1664 d. 10 Junii.

D:n *Laurentius Wattlangius,* Helsingus, ifrån Hermånger och byn Wattlång, gemenligen gamla Herr Lars kallad, blef Comminister i Gefle, år 1646, men, år 1661, Pastor i Ljusdal; Professorernes Olavi och Eliæ Unonii svåger; Dog år 1662.

D:n *Laurentius Jac. Norelius,* Hels. född i Norala, war Campanii måg, samt blef Comminister i Gefle år 1652; (1658 enl. Norelii eget påstående i 1699 års div. doc. i Gefle stads arkiv), Pastor i Norrala, 1672. Dog, år 1707, i ganska hög ålder.

D:n *Petrus Erasmi Gavelin,* Gev. Secund Comminister, år 1668; men primarius, år 1672 och sist kyrkoherde i Hamrånger, år 1681. Dog 1702.

D:n *Jonas Ol. Gavelström,* Gev. Collega Scholæ, år 1672, men, år 1673, Secund Comminister.

D:n *Joachimus L. Insulander,* Gestr. från Ön i Walbo, förut Collega Scholæ och Adjunct åt Probsten Fontelius; men år 1682 Prim. Comminister i Gefle. Han dog år 1697 d. 9 Maji och begrofs d. 25 Julii.

D:n *Laurentius Tuscherus,* war, på kort tid, Secund Comminister och tillika Notarius Scholæ; men fick en annan lägenhet, 1684.

D:n *Olavus Joh. Holmer,* Gev., år 1682, Collega Supr och tillika Comm. i Hille. Sedan år 1684 Notarius Scholæ och Secund. Commin. i Gefle. Sist år 1692 Pastor i Åker och Dalby; därest han dog, år 1711.

D:n *Haqvinus Netzelius,* Gestr. år 1692, Secund Comm., sedan han warit Notarius, Collega och Director Cantus vid Gefle Scholæ. Derefter, år 1697, Primarius, och ändtel. år 1714 Past. i Årsunda.

D:n *Olavus Jon. Lexelius,* Gestr., år 1698, förordnad härstädes til Secund Comminister; men blef straxt därpå kallad til S. Jac. och Joh. församling i Stockholm.

D:n *Laur. Laur. Norelius* Hels. Secund Comminister, år 1699; Prim., år 1714; hwarpå han fick Consist. fullmagt på Hermångers Pastorat i Helsingeland; men måste cedera det åt Past. vid Södra Skånska Cavalleriet, D:n Er. Agriwillius, hvilken, ur Ryska fångenskapen, hemkom, med Kon. Carl XII:s fullmagt, dat. Bender, d. 30 Okt. 1711. Deremot måste han åter tilträda Comminister Sysslan i Gefle, til des han år 1718 kallades til Hamrångers församling, som han förestod, til sin död, år 1729.

D:n *Johannes Georgii Schierman,* Gev. S. Comm. år 1714. Ordinarius år 1718. Past. i Söderala 1726. † 1734.

D:n *Nicolaus Sundius,* Angerm. Comminist. i Gefle, år 1726, sedan i Stockholm vid S. Nicolai kyrka år 1729 och år 1748, Pastor i Nora i Ångermanland.

D:n *Echardus. Ech. Holmqvist,* Gev. Ordin. Com. år 1729; kyrkoh. i Ockelbo 1734. Dog 1739.

D:n *Olavus Joh. Jernberg,* Gestr. Secund Comm. år 1729, Prim., år 1734, Pastor i Öster fernbo, år 1752.

D:n Mag. *Petrus Engelb. Stocksell,* Hels. Secund Comminister 1734. Primarius, år 1753. Pastor i Nora, år 1757.

Mag. *Joannes Sven Ferlander* Hels. Sec. Comminister, år 1753.

§ 7.

Nu återstår intet mera utaf det, som hörer til Stadens Eccklesiastique-inrättning, än att wi på en liten stund besöke denne församlingens fattiga och sjuka. At desse så här, som i andra städer, tilbörligen måga ansas och uppehållas, hafver staden et *Hospital* eller *Sjukhus.* När det aldraförst blifvit inrättadt, kan icke med wisshet utsättjas, så wida icke ännu fundne äro sådana handlingar, som gifvit dertil säker anledning; mindre wisat, på hwilken fot det warit grundadt. Så mycket kan likwäl säjas, att om ett Hospital härstädes icke förr blifvit nämdt, än under Konung Johan III:s regemente. Af kronotionden i Gestrikland förunte Högbemälte Konung, åt de fattiga i Gefle sjukstufva, en årlig inkomst af Sex pund, eller, som nu räknas tjugufyra tunnor Spanmål, hwilken sedermera blef bekräftad af Konung Sigismund, genom bref af 7 Martii år 1594, samt, af Konung Gustav Adolph, genom bref, af d. 28 Maji år 1622. *Hospitalet.*

Efter den tiden hafva de fattige och sjuke blifvit ihogkomne med åtskillige slags föräringar, som i synnerhet äro 1:o armpenningar för utgående och inkommande waror 2. Frivilliga gåfvor vid brölop. 3. samlade penningar i de twänne sednare håfvorne, som brukas i kyrkan, enligit Kongl. Majits nådigste förordnande af den 10 Sept. år 1720 4. Testamente efter alla lik, som begrafwas med klockor och procession, och, 5. gåfvor, som gifvas efter lyckeligen öfwerståndne barnsbörder och af predikstolen aflysas. Ännu flera inkomster, än dessa,

hade Hospitalet kunnat lofwa sig, ifall staden wunnit önskeligt slut på den ansökning, som gjordes på Riksdagarne, åren 1640 och 1650; angående åtnjutandet af Biddare hjelpen i Gestrikeland, som eljest til Upsala Hospital plägade upbæras.[1])

Sjelfva Hospitals huset, af træ bygdt, hafver tillförene, midt i staden, på det rum, Kongsgatan och Drottningegatan afskära hvarandra, stådt, ifrån urminnes tider. Men när det ändteligen begynte aldeles luta till sin undergång, uppbyggdes i des ställe, öster i staden, ett annat af sten, år 1731; hwilket så indelades, at de därwarande Hospitals hjonen kunna hafva nödigt utrymme och de tillika uti en sal, som brukas för kyrka, kunna gjöra sin Gudstjenst. Den, som den samma för dem håller, är merendels enthera af Stadsens Comministrar, och tiden dertil är ordenteligen hwarannan söndag.

Personerne, hwilka här i Hospitalet åtnjuta fribröd, räknas tillsamman *Tolf*, ibland hwilka inga andra få föras, än de, som antingen äro infödde uti staden, eller therstädes tillbragt större delen af sin lefnad. Desse antagas, efter förrut gånget ompröfvande, af Landshöfdingen, Probsten och Justitice Borgmästaren, hwilka, jämte Hospitals föreståndaren, med hwarandra utgjöra *Hospitals Rådet.*

---

4. Capitlet
Om
Stadens Scholæ-Inrättning.

§. 1.

Trivial Scholan.

Då wi, efter den föresatta ordningen, komme at betragta Stadsens Scholæ och Gymnssii författning, samt derutinnan itänke uplifwa minnet af des twänne lärohus, så hafwer man, afseende til åldern och det forna anseendet, velat lemna första rummet åt Trivial-Scholan.

[1]) Dr. Cristinas Resol. Dat. Stockh. d. 21 Martii 1649 et d. 31 Octobr. 1650.

Den samma leder, utan all tvifvel, sin första uprinnelse ifrån Påfvedömet. En period, uti hwilken Svenska ungdomens underwisning, så mycket den tidens smak fordrade, handhades i Benedictiner, Cistercienser och Bernhardiner kloster.[1]) Af hwilka som fordom, ifrån sjelfwa Christendomens början, många blifvit upbygde och underhållne i Götha och Södra delen af Swea riken;[2]) altså har äfven här i staden, efter lärda mäns berättelse,[3]) långt för reformation, för de Sistnämde Bernhardiner varit ett tillhåll, hwilket, när man undantager det lilla Bura-Kloster i Wästerbottn, warit det endaste kloster i Norrland.[4]) I detta hänseende, lärer man ej lätteligen misstaga sig, om man säger, at i detta Bernhardiner kloster hafwer warit den första stadsens Trivial-Schola.

Huru länge denna Schola warit wid magt, och om den blifwit ödelagd, när klostret något för reformations förstördes, det kan man, då inga spår till wåra tider blifwit öfrige, ej med wisshet säga. Men det är likwäl oförnekeligit, at en Trivialskola florerat härstädes i konung Gustaf den förstes tid och at högtbemälte Herre, om icke aldeles uprättat den förfallne Scholæ-författningen, dock likwäl inrättat den på en långt annor fot än den för den tiden warit hafwer.[5]) Altsedan har denna Schola undergått flera omskiftelser hwad byggnaden beträffar. Den äldsta Scholæ-byggnad man wet och hwilken jemwäl war i k. Gustaf I:s regements tid, har warit belägen i Östra delen af staden, där nu Smäcke-bron är.[6]) Ther lärer han stått intill år 1569, då han tillika med den öfriga delen af staden uti den, honom samma år olyckligen öfvergående, wådelden, ödelades. När han derföre ånyo upbyggas skulle, wart i ställe för den förra ifrån kyrkan aflägsna grunden, det rummet wid kyrkan utwaldt, hwarpå han nu för tiden står. Byggnaden afdeltes i 2:nne wåningar, med torn uppå, utaf hwilka den nedra wåningen egentligen brukades till Scholæ-rum, men den öfre till Collegii Scholastici sammankomster.[7]) Denna byggnad stod

[1]) A. O. Rhyz': Episc. Sviog. p. 89. M. Celsii Diss. de Mon: Sko in Upl. p. 12, 13, 14. Mess: Scond. Illustr. Tom 9. p. 78, 79. Rhyz. Mon. Sviog. p. 365 Seqq. [2]) vid. cit. Auctor. [3]) Spegel Chron. Ep. p. 136. Rhyz. cit. Mon p. 74. Vastovii Vit Aquil, Er. Alroth diss. de Gestr. [4]) Rhyz: Episc. p. 89. [5]) vid §§ 6 och 8. [6]) Denna tomt skal ännu på gamla chartor kallas Scholætomt. [7]) vid Act. Sch. Gev.

jemnt 100 år wid magt; men blef år 1669 nedertagen, då den nya upfördes tillsammans under ett tak med Gymnasii-huset. Imellertid hölls Schola uti Comministerns i Walbo Herr Abraham Fortelii gård[1]) belägen på Strömgatan[2]) till dess ändteligen nu warande byggnad, bestående äfwen af 2:nne wåningar, med torn och urwärk och 4 Säjare blef år 1671 färdig och så indeltes, at den södra delen skulle wara Gymnasium, men den norra delen Schola. Den senare har ock blifwit hållen i nedre wåningen in till år 1753 om Sommaren, ifrån hwilken tid det öfre rummet[3]) tillika med det nedra, efter förutgången förbättring och wissa Classers inrättning, nyttjade blifwit och än nytjas till Scholans lärohus.

Ei mindre förändringar har Scholan undergått i anseend till inwärtes inrättningar. I forna tider war han, Räkne-Classen oberäknad, afdelt uti 5 Classer eller ordningar. Den första war Rectoris och Conrectoris Class, som tå kallades *Dialectica* et *Rhetorica:* Den andra classis *Syntactica:* den tredje *Etymologica:* den fjerde *Donatistica:* Den femte *Alphabetica.* Men som med tiden lärjungarnas myckenhet i denna sidsta class så ansenligen ökades, at för honom med swårighet en lärare kunde gjöra tillfyllest, lät Sal. Archi-Biskopen Doct. Ol. Swebilius till dessa nämda år 1699 jämwäl komma den sjette Classen eller *Paedagogica,* som dock ei hade långt bestånd, ty han wart afskaffad år 1716. Likaledes blef ock den femte Classen år 1733 indragen, sedan den sista Collega derstädes Herr Peter Stjernman året förr ut aflidit.[4]) Rector Scholae inlemnade då till Dom-Capitlet det förslag, det borde Staden i dess ställe underhålla en barnskola; hwilket wäl blef föredraget höga wederbörande, och sedermera communicerat med Stadsens Magistrat, men som den samma med wigtiga skjäl lade sig deremot; ty blef detta eljest berömliga förslag alldrig i wärket ställt. Således är Scholan nu för tiden, utom Classis Apologistica afdelad uti 4 Classer, warande deruti i likhet med andra Trivial-Scholar i riket, uti hwilka redan länge en sådan delning gullit.

(Fortsättning i nästa häfte.)

[1]) vid. Litr. accept. et expens. Scholæ. [2]) Där nu Regements och Stadsfältschären Christian Vulf bor. [3]) I det öfre rummet war år 1680 en Comœdie-Theater [4]) Var lärare i början på 1700-talet.

Förteckning

öfver

Gestriklands Fornminnesförenings Ledamöter

år 1907.

Hedersledamot:

Björkman, C. A. T., f. d. Landshöfding, Stockholm.

Stiftande ledamöter,

som en gång för alla betalt minst 25 kronor:

Andersson, N. P., Byggmästare, Gefle,
Benedicks, G., Bruksegare, Stockholm,
Cavalli, B. G. J., Apotekare, Sköfde,
Folin, W., Disponent, Stockholm,
Göransson, H., Bruksegare, Sandviken,
Kempff, Hj., f. d. Lektor, Stockholm,
Lundeberg, Chr., Bruksegare, Stockholm,
Rennerfelt, Th., Ingeniör, Upsala,
Schinkel, C. D. v., Bruksegare, Stockholm,
Stolberg, B., Grefve, Norrköping. = 10

Öfriga ledamöter,

som årligen betala 3 kronor:

Ahlbom, F. E., Vinhandlare, Gefle,
Allgulander, S. P., Handlande, Gefle,
Amberger, F., Disponent, Gefle,
Andersson, N. G., Stadsmäklare, Gefle,
Anjou, K., Kronofogde, Gefle,
Belin, J. F., Skräddaremästare, Gefle,
Berggren, C. W., Borgmästare, Gefle,
Berglund, C. J., Källarmästare, Gefle,
Berndtson, F. M., Konsul, Gefle,
Bäcklin, Rob., Läkare, Gefle,
Cratz, E. A., Kronokassör, Gefle,
Delin, J. E., Grosshandlare, Gefle,
Edman, A., Bagaremästare, Gefle,
Ekbom, Albin, Bankdirektör, Gefle,
Engwall, Ernst, Grosshandlare, Gefle,
Engwall, Emil, Grosshandlare, Gefle,

Ericsson, E., Possessionat, Torsåker,
Ericsson, Gust., Kamrer, Gefle,
Ewerlöf, Hj., Bokhandlare, Gefle,
Forsberg, A., Kamrer, Forsbacka,
Fyhrvall, O., Lektor, Gefle,
Grundberg, C. W., Hamnkapten, Gefle,
Göransson, A., Riksdagsman, Kungsgården,
Göransson, C. F., Ingeniör, Sandviken,
Göransson, Simon, Ingeniör, Gefle,
Hamilton, Hugo E. G., Statsråd, Stockholm,
Hedberg, J., Bruksförvaltare, Kungsfors,
Hedin, E. A., Stadsarkitekt, Gefle,
Helander, A. L., Läroverksadjunkt, Gefle,
Holmgren, P., Komminister, Gefle,
Holmstrand, Per, Vinhandlare, Gefle,
Hultman, A., Apotekare, Gefle,
Höglind, V., Rådman, Gefle,
Höglund, E., Disponent, Gefle,
Kjellerstedt, N., Grosshandlare, Gefle,
Kjellerstedt, P., Grosshandlare, Gefle,
Kronberg, Erik, Grosshandlare, Gefle,
Lagerholm, A. F., Kapten, Gefle,
Larson, A., Förste provinsialläkare, Gefle,
Larsson, E., Tulltjänsteman, Gefle,
Lidén, Th., Stadsfiskal, Gefle,
Lindh, W., Bankdirektör, Gefle,
Lindgren, E., Bruksegare, Gefle,
Lindström, E., Lasarettsläkare, Gefle,
Lundeberg, Aug., Bruksegare, Gefle,
Magnusson, Tord, Ingeniör, Sandviken,
Malmborg, O. von, Kapten, Brandchef, Gefle,
Martin, Bernh., Direktör, Gefle,
Matton, A. V., Fabrikör, Gefle,
Matton, E. A., Fabrikör, Gefle,
Mattsson, A., Färghandlare, Gefle,
Nilsson, A., Kommissionär, Gefle,
Nilson, N. J. A., Lektor, Gefle,
Nilsson, O., Bryggare, Gefle,
Nordin, R., Sparbanksdirektör, Gefle,
Nordström, S., Grosshandlare, Gefle,
Norman, A., Skeppsklarerare, Gefle,
Rettig, Edv., Öfverstelöjtnant, Gefle,
Rosenlöf, O. T., Organist, Ofvansjö,
Sandelin, H., Grosshandlare, Gefle,
Sandström, G., v. Häradshöfding, Gefle,
Schulzenheim, D. von, Häradshöfding, Gefle,
Sjöberg, A. Ferd., Fabrikör, Gefle,
Sjöström, Gust. A., Fabrikör, Gefle,
Sjöström, K., Målaremästare, Gefle,
Smith, J. J., Landssekreterare, Gefle,
Stenbeck, J. V., Possessionat, Gefle,
Stenholm, J., Bankdirektör, Gefle,

Ström, C. M., Landshöfding, Gefle,
Trolle-Bonde, C. J., Trolleholm,
Törnlund, J. P., f. d. Stadskassör, Gefle,
Unge, Ernst, Polismästare, Gefle,
Unge, Hj., Öfverstelöjtnant, Gefle,
Wadman, C., Fabrikör, Gefle,
Walin, G., Rådman, Gefle,
Wallgren, G. A. F., Fältintendent, Karlsborg,
Weibull, K., Läkare, Gefle,
Westergren, P. J., Grosshandlare, Gefle,
Westin, E., f. d. Riksdagsman, Åbydal,
Westman, Ag., Ingeniör, Gefle,
Ångman, F. L., Kyrkoherde, Öster Fernebo,
Öhman, Ernst, Kronobokhållare, Gefle. = 82

Styrelse:

Ordförande: *Hamilton, Hugo E. G.*
v. d:o : Vakant.
Sekreterare: *Fyhrvall, O.*
Kassaman: *Stenholm, J.*

Gefle **1908.** Gefle-Postens Tryckeri.